

בס"ד. שיחת יום ב' דראש השנה, ה'תשכ"ה.

בלתי מוגה

א. כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה, וצוה לנגן ניגון ה"בינוני", והניגון "אבינו מלכנו".

אח"כ צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה זה היום תחלת מעשיך.

* * *

ב. מבואר בדרושי חסידות (בסידור, בעטרת ראש, וכן במאמרים שלאח"ז, עד למאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר¹) טעם השם "ראש השנה", ולא תחלת השנה — כיון שר"ה הוא לא רק תחלת השנה, אלא גם ה"ראש" של השנה, בדוגמת הראש שמנהיג את כל אברי הגוף, כיון שהחיות של כל האברים כלול תחילה בראש, ולכן גם לאחרי המשכת החיות בכל אבר ואבר, מנהיג הראש את חיות האברים, ועי"ז גם את האברים עצמם; ועד"ז בנוגע לר"ה ביחס לכל ימי השנה — שההחלטות שיהודי מחליט בר"ה, אם הם רק בתוקף הדרוש, בתוקף פנימי, הרי הם מנהיגים את כל ימי השנה.

וע"פ משל זה מובן פרט נוסף בנמשל:

באברי הגוף, הרי כל פרט תופס מקום גדול בכמות, ולכן, כאשר רוצים לפעול איזה שינוי, אזי יש צורך בריבוי יגיעה והשתדלות; משא"כ כאשר החיות של אברי הגוף כלול בראש, ששם אין כל פרט תופס מקום גדול בכמות, אלא כו"כ פרטים כלולים יחדיו — אזי אין צורך להתייגע על כל פרט ופרט ביחוד.

ועד"ז בנוגע לר"ה וכל ימי השנה:

כאשר רוצים לפעול דבר-מה במשך כל ימי השנה (לאחרי שכבר נמשכו מר"ה), אזי יש צורך בהשתדלות ויגיעה גדולה, ובלשון התניא: "יגיעה רבה ועצומה .. יגיעת בשר .. (ו)יגיעת הנפש .. להעמיק ולהתבונן .. שעה גדולה רצופה"², "כשעה ושתים"³ — "שעה" לא מלשון "הפנה" ("אָ קער")⁴, אלא "שעה" כפשוטו.

(2) פמ"ב (נט, ב).

(3) רפל"א.

(4) ראה לקו"ת דרושי ר"ה סא, רע"א. סג,

ד. ובכ"מ.

(1) סידור (עם דא"ח) שער ר"ה רלד, ג.

עט"ר שער ר"ה בתחלתו. מאמרי ר"ה דשנת

תש"א (סה"מ תש"א בתחלתו); תש"ב (סה"מ

תש"ב ע' 10). ועוד.

משא"כ בר"ה, כיון שכל הענינים נמצאים עדיין בכללות, הנה בכדי לפעול שינוי מההיפך כו' לטוב, יכולים לעשות זאת "בשעתא חדא וברגעא חדא"⁵, וכל שאר הזמן יכולים לנצל עבור עליות בטוב וקדושה גופא, כפי שיהי' לעת"ל, שגם אז יהי' ענין העבודה, אבל כל העבודה תהי' באופן של עליות — "ילכו מחיל אל חיל" — בקו הקדושה גופא?⁶ ועי"ז שמקבלים החלטות טובות בר"ה כדי להבטיח שכל ימי השנה הבאה יהיו כדבעי — אזי מקבלים ברכותיו של הקב"ה שתהי' כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בטוב הנראה והנגלה בגשמיות וברוחניות.

ג. (וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

ע"פ דין יש בכחם של בני" להוסיף מחול על הקודש⁸, ולכן, כל זמן שעדיין לא הבדילו, ועדיין לא אמרו "המבדיל בין קודש כו'" בתפלת מעריב — הרי זה שייך עדיין לר"ה. ובפרט שבכרכת המזון יאמרו "ביום הזכרון הזה", היינו, שזמן זה נקרא ע"פ תורה בשם "יום הזכרון", שפירושו, ש"יעלה זכרונכם לפני לטובה".⁹

וכיון שכן, הרי ביכלתו של כל אחד ואחת, ע"י הזזה אחת, "איין קער", לפעול על כל ימי השנה, שיהיו ימים מוארים ומלאים קדושה, וכאמור, שע"ז מקבלים כתיבה וחתימה טובה בכל המצטרך, עד לגשמיות כפשוטו.

* * *

ד. ב' הימים של ראש השנה הם "יומא אריכתא"¹⁰, ובזה נכללים גם הלילות דר"ה, שגם הם "יומא אריכתא", היינו, שאין ענין של חושך והעלם, אלא מאיר בגילוי מלכותו של הקב"ה — כפי שהי' בר"ה הראשון, יום ברוא אדה"ר, ש"ל"ו שעות שימשה אותה האורה"¹¹.

וזוהו גם מ"ש¹² "זוה היום תחלת מעשיך", "זה" דייקא [שזוהי מעלת ר"ה, יום ברוא אדה"ר, לגבי התחלת הבריאה בכ"ה אלול, שהוא בחי' "כה", "כדמותנו", כמבואר בלקו"ת¹³], שהוא לשון גילוי — באופן שכל

(10) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סת"ר ס"ג ואילך. וש"נ.

(11) ב"ר פ"א, ב. וש"נ.

(12) נוסח תפלת מוסף דר"ה (ר"ה כז, א).

(13) נצבים מז, ב.

(5) זח"א קטט, סע"א.

(6) תהלים פד, ח.

(7) ראה תניא אגה"ק סוסכ"ו. קו"א קס, א.

(8) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סרס"א ס"ד

ואילך. וש"נ.

(9) ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

אחד מראה באצבעו ואומר זה¹⁴ — שבכל ר"ה ור"ה, גם ר"ה דשנת ה'תשכ"ה לבריאת העולם, אומרים: "זה היום תחלת מעשיך", היינו, שמאיר בגילוי שזהו "תחלת מעשיך", שהעולם כולו הוא "מעשיך" של הקב"ה, שהוא בורא העולם ומנהיגו, וכמשנת במאמר¹⁵ שבחי' רוממות העצמי מאיר בגילוי למטה.

כשם שבר"ה הראשון אמר אדה"ר "הוי' מלך גאות לבש"¹⁶, היינו, שהמשיך וגילה מלכותו של הקב"ה, ולא רק בעצמו, אלא גם בכל הבריאה, וכמוזכר במאמר¹⁷ שאדה"ר אמר לכל הנבראים "בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני הוי' עושנו"¹⁸ — הנה גם בכל ר"ה נמשכת מלכותו של הקב"ה בגילוי, ולא רק ליוצאי חלציו של אדה"ר, "אתם קרויים אדם"¹⁹, אלא גם בכל הבריאה, שהבריאה כולה ממלאת את הציווי "בואו נשתחוה גו'".

ואדרבה: יש מעלה בר"ה עתה לגבי ר"ה הראשון, כיון שאז, בהיות אדה"ר בג"ע, קודם החטא, היתה עבודת הצדיקים, ואילו עתה ניתוסף עבודת התשובה שלמעלה מעבודת הצדיקים²⁰.

וכיון שכן, הרי, למרות הענינים שקורין בפרשה שלפני פרשת נצבים — שמצד זה "כֹּאפֵט מֵעַן זֶיךְ פֶּאֶרְן קֶאָפ" ושואלים: היתכן? כיצד נוכל לעמוד בזה... — פועלת התשובה דר"ה ש"אתם נצבים היום כולכם"²¹:

"נצבים" — מלשון "נצב מלך"²², וכשם "שהמלך פורץ גדר כו' ואין מוחין בידו"²³, וכן "מקנהו של איוב פרצו גדרו של עולם"²⁴, כך גם ע"י העבודה דר"ה פורצים גדרו של עולם, ואין מוחה, לא למטה ולא למעלה.

"היום" — שנמשך בגלוי, וכמארז²⁵ ל"מה היום מאיר כו'", "כולכם" — לאחדים כאחד²⁶, שכל אחד ממשך וקולט את האחדות הפשוטה שלמעלה, וכנ"ל שמאיר בחי' רוממות העצמי, וכב' הפירושים

14 לשון חז"ל — תענית בסופה. שמו"ר	צדיקיא בתיובתא (ראה זח"ג קנג, ב. לקו"ת
ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב.	דרושי ר"ה נח, ד. ובכ"מ).
15 פ"ח (לעיל ע' 11).	21 ר"פ נצבים.
16 תהלים צג, א. וראה פרדר"א פי"א.	22 מלכים"א כב, מת. וראה אוה"ת נצבים
זהר ח"א רכא, ב. ח"ג קז, ב. ועוד.	ע' ארא ואילך.
17 פ"א (לעיל ס"ע 3).	23 פסחים קי, א. וש"נ.
18 שם צה, ו.	24 ב"ב טו, ב.
19 יבמות סא, רע"א. וש"נ.	25 תנחומא ר"פ נצבים.
20 נזכר גם הענין דמשיח אתא לאתבא	26 לקו"ת ר"פ נצבים.

שנתבארו במאמר²⁷ בענין "ארוממך אלקי המלך"²⁸: המשכה מלמעלה למטה, והעלאה מלמטה למעלה.

ובנוגע אלינו — שיומשכו כל הענינים בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

* * *

ה. בנוגע לפריצת כל הגדרים (כנ"ל ס"ד) — הנה הגדר הראשון נעשה ע"י צמצום הראשון, וכתוצאה מזה נעשו עוד כו"כ הגדרות ומדידות והגבלות, ועד שמצד ענינים בלתי רצויים (שאינן עתה הזמן להזכיר אודותם) נעשית הגדרה ומדידה והגבלה כזו שיש יהודים שנמצאים בגלות ובשבי, ועד שיש כאלו שמצד ההרגל ומצד העלם הגוף ונה"ב אינם יודעים כלל שהם בגלות ובשבי, שזוהי גלות קשה עוד יותר.

ובכן:

אלו שיודעים שהם נמצאים בגלות — בודאי שבקרוב ממש יצאו מהגלות, דכיון שזהו גלות גשמי, הרי הם מרגישים זאת, ומתפללים לצאת משם. וכיון שנמצאים ב"מיצר", הרי מובן גודל מעלת המרחב שיהי' ביציאתם "מן המיצר", כיון ש"מן המיצר" באים אל המרחב, והמרחב הוא לפי ערך המיצר.

אמנם, גם אלו שאינם יודעים שהם נמצאים בגלות — הרי בזמן של ר"ה ועשי"ת ישנו הענין דקירוב המאור אל הניצוץ²⁹ (לא קירוב הניצוץ אל המאור, אלא קירוב המאור אל הניצוץ, היינו, שהגילוי מתחיל מלמעלה), שהמאור מתקרב אל הניצוץ בכל מקום שהוא (הניצוץ נמצא, גם אם הוא רחוק למטה ביותר; ועל הזמן דעשי"ת נאמר³⁰ "בהמצאו" ו"בהיותו קרוב", "בהמצאו" מלשון מציאה שבאה בהיסח הדעת³¹, והיינו, שגם כאשר הניצוץ הוא במצב של היסח הדעת לגמרי, שאפילו אינו מרגיש שנמצא בגלות (כנ"ל) — הרי הוא מוצא ("בהמצאו") את המאור, והיינו, שמצד קירוב המאור אל הניצוץ מתקשר הניצוץ אל המאור, כיון שהמאור שואב אותו אליו ומתאחד עמו.

ובנוגע לאחינו בנ"י הנמצאים במדינתנו מלפנים — ששם היו הבעש"ט ואדמו"ר הזקן עד לרבינו נשיאנו, ומשם הפיצו את תורתם —

27 פ"ב ואלך (לעיל ע' 4 ואלך).

סע"ב. צא, א. קונטרס העבודה ספ"ה.

28 תהלים קמה, א.

30 ישע"י נה, ו. וראה ר"ה יח, א. וש"נ.

29 ראה דרך חיים יג, ריש ע"ד. כא,

31 סנהדרין צז, א.

יתן השי"ת שיקויים בהם "ואוצרך הטוב לנו תפתח"³², שיתבטלו כל ההגדרות וההגבלות, ועאכו"כ ביטול הגלות והשבי, ויתגלה מרחב העצמי,

וכיון ש"הוד והדר לפניו עוז וחדוה במקומו"³³, הנה מהענין ד"בכסא" יומשך מיד "ליום חגיגנו", וכפי שמפרש רבינו³⁴ ש"בכסא" ו"ליום חגיגנו"³⁵ ישנם בר"ה עצמו: "בכסא" — קודם התקיעות, ומיד לאחר התקיעות — "ליום חגיגנו", שנעשה ענין הגילוי והשמחה שפורץ כל הגדרים³⁶,

ותהי' היציאה מן המיצר אל המרחב — כפירוש הפשוט שבזה, וכפירוש רבינו הזקן ובניו והצ"צ³⁷,

וכל זה יהי' בעגלא דידן,

ומזה נבוא מיד — בעגלא דידן — לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ו. [כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון "ניע זשוריצי כלאפצי", ואח"כ אמר:]

הרי סיכמנו ("מ'האט דאך אפגערעדט") שעתה לא נוסעים ל"בית המרזח" ("קראטשאמקע"), אלא לביתו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכמארז"ל³⁸ "לא כאברהם שכתוב בו הר כו', ולא כיצחק שכתוב בו שדה כו', אלא כיעקב שקראו בית", בית נצחי, שאין אחריו גלות ח"ו.

וכיון שסדר הנסיעה עתה הוא באופן של מהירות — הנה בשעתא חדא וברגעא חדא תהי' הנסיעה מהקצה היותר תחתון אל הקצה היותר עליון, ועד לבחי' שלמעלה מקצוות, שזהו"ע מרחב העצמי, שיתגלה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש ובעגלא דידן.

וכיון שעתה זקוקים עדיין ל"הושיעה את עמך"³⁹ — הנה יה"ר שבשעתא חדא וברגעא חדא יקויים "הושיעה את עמך", ומזה נבוא בשעתא חדא וברגעא חדא למרחב העצמי.

(32) פיוט לסליחות ער"ה, תפלת נעילה והושע"ר. וראה סה"מ תרפ"ז ע' כא ואילך. לקו"ד ח"א נט, א.
 (33) דברייהימס"א טז, כז.
 (34) ראה רד"ה כי חק לישראל דיום ב' דר"ה תרצ"ב, תשי" (סה"מ תרצ"ב ע' יח. תשי" ע' 14).
 (35) תהלים פא, ד.
 (36) ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ועוד.
 (37) ראה סה"ש תרצ"ט ע' 315. וראה גם תו"מ חכ"ד ע' 254. וש"נ.
 (38) פסחים פח, א.
 (39) תהלים כח, ט.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון "הושיעה את עמך", והניגון "הוא אלקינו"].

* * *

ז. (לאחרי הכרות "ועד המסדר" ע"ד סדר חלוקת "כוס של ברכה", בנוסח הרגיל: "איצטער וועט זיין דער סדר אַזוי" — הכריז כ"ק אדמו"ר שליט"א):

"איצטער וועט זיין דער סדר אַזוי":

לכל לראש — תהי' הכניסה לשנה החדשה הבעל"ט, ואח"כ ילמדו ריבוי תורה, ריבוי נגלה וריבוי חסידות, ומזה יבואו לקיום ריבוי מצוות בהידור;

ולפני כל זה — יתן הקב"ה כתיבה וחתימה טובה ושנה טובה ומתוקה בכל הפרטים, בנים ובני בנים, ריבוי ממון, ברכות והצלחות ישועות ונחמות (כנוסח ברכת הנשים לאחרי הבלדה), ותהי' שנה טובה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

(ואח"כ הוסיף:) כך צוה "ועד המסדר" החדש, וצריכים לציית!...

* * *

ח. כבר דובר פעם⁴⁰ שאיתא בספרים⁴¹ שבין ר"ה ויוהכ"פ ישנם בדיוק שבועה ימים, ובמילא יש בהם כל שבועת ימי השבוע (יום ראשון, יום שני וכו'), כל יום פעם אחת בלבד, כך, שיום ראשון שבהם יכול לתקן ואכן מתקן — אם רק מתנהגים בו כדבעי — את כל ימי ראשון של השנה שעברה, ומהוה הכנה טובה לכל ימי ראשון של השנה הבאה, וכן בכל ימי השבוע, עד ליום השבת.

וכיון שאצל חסידים נעשים כל הענינים מתוך שמחה, שפורצת כל הגדרים ומדידות והגבלות — נעשים כל הענינים מתוך התוועדות,

— לא בשביל השתי' ח"ו, אלא כדי להסיר את ה"סירכא"⁴², וכדי שהשמחה תחדור גם את הגוף ונפש הבהמית —

שהיא "עת רצון", וכידוע הסיפור⁴³ אודות הפתקא אשר משמי שמיא נחיתא, שהתוועדות חסידית פועלת יותר מאשר מלאך מיכאל.

(42) ראה סה"ש תרצ"א ריש ע' 185. וש"נ.

(43) אג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ג ע' תיג.

וש"נ.

(40) ראה גם ת"מ חל"ה ע' 41. וש"נ.

(41) ראה שער הכוונות דרושי ר"ה (קודם

דרוש א'). סידור האריז"ל (עשיית).

ולכן, טוב ונכון הדבר, שיערכו התוועדות בכל יום עד יוהכ"פ, ותהי' זו "התוועדות חסידית", כמבואר בהשיחות, באופן שיהי' ניכר רישומה גם לאח"ז.

ויה"ר שההתוועדות של יום ראשון תמשיך שמחה של מצוה על כל ימי ראשון של השנה הבאה (נוסף על תיקון ימי ראשון של שנה שעברה), וכן בנוגע לשאר ימי השבוע, עד ליום השבת, שהוא מעין "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"⁴⁴.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן את המזונות ומי־סודה, באמרו: זוהי ההשתתפות שלי — במאכל ומשקה — בהתוועדויות אלו.

לאחרי ברכת המזון, תפלת מעריב והבדלה — נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א בידו הק' לכאו"א מ"כוס של ברכה".

טרם צאתו אמר:]

כיון שיוצאים עתה מר"ה אל השנה החדשה — יה"ר שיהי' זה באופן ש"בשמחה תצאו ובשלום תובלון"⁴⁵.

[והתחיל לנגן "כי בשמחה תצאו"].

